

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/6/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8311204000
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8311204000.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci navrhovateľa Orange Slovensko, a.s., Prievozská 6/A, Bratislava, IČO: 35 697 270, zast. JUDr. Martin Katriak, advokát so sídlom Dr. Vladimíra Clementisa 10, 821 02 Bratislava, proti odporcovi I. I., bytom R., C. XXXX/XX, zast. opatrovníčkou I. B., pracovníčkou Okresného súdu Vranov nad Topľou, o zaplatenie 592,66 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 17C/126/2011-48 zo dňa 03.10.2011 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v jeho napadnutej časti, t. j. vo výroku, ktorým súd prvého stupňa žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, vo výroku, ktorým určil, že zmluvná podmienka uvedená v Dodatku k zmluve o pripojení číslo zmluvy A4422444 zo dňa 25.06.2009 pod bodom 2.5, je ako neprijateľná neplatná a vo výroku o trovách konania.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporkyňi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 260,72 Eur s 9% úročným úrokom z omeškania od 18.12.2009 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Určil, že zmluvná podmienka uvedená v Dodatku k zmluve o pripojení číslo zmluvy A4422444 zo dňa 25.06.2009 pod bodom 2.5, je ako neprijateľná neplatná.

Trovy konania účastníkom nepriznal.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa §§ 53 ods. 1, 4 písm. r), ods. 5; 494; 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády 87/1995 Z. z. a aplikoval Smernicu Rady 93/13/EHS.

V časti o zaplatenie ceny služieb súd prvého stupňa konštatoval, že odporkyňa nenamietala žiadnu takú okolnosť, ktorá by spochybňovala pohľadávku navrhovateľa na zaplatenie ceny telekomunikačných

služieb za obdobie od 08.08.2009 do 08.10.2009 v celkovej výške 260,72 Eur. Navrhovateľ dohodnuté služby dodal, odporkyňa ich prijala a do vyhlásenia rozsudku za ne nezaplatila.

Súd prvého stupňa vo vzťahu k uvedenému konštatoval, že nepodrobil súdnej kontrole cenu služieb, pretože cena bola jasne a zrozumiteľne dohodnutá a z úradnej moci nezistil ani iné okolnosti, ktoré by indikovali vadnosť právneho úkonu v časti ceny služieb. Preto v časti zaplattenia ceny za dodané služby žalobnému návrhu vyhovel, lebo odporkyňa ako dlžník má povinnosť z platného záväzku zaplatiť cenu služby.

Súd prvého stupňa v súlade s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády 87/1995 Z. z. priznal aj úroky z omeškania, vzhľadom na to, že nastalo omeškanie odporkyne s plnením záväzku dňom 18.12.2009.

Vo vzťahu k zmluvnej pokute súd prvého stupňa uviedol, že horeuvedený záver nemohol urobiť v časti žalobného návrhu o zmluvnú pokutu, Pokiaľ by vyhovel návrhu na zaplattenie zmluvnej pokuty, nielenže by porušil zákon, princípy súkromného práva, ale došlo by aj k porušeniu záväzkov Slovenskej republiky, vyplývajúcich z členstva v Európskej únii.

Prvostupňový súd ďalej konštatoval, že navrhovateľ ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené, a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú navrhovateľ žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Reálne teda môže nastať situácia, že spotrebiteľ zaplatí 23 paušálnych mesačných poplatkov, zostáva mu už iba jeden poplatok a pre jeho nezaplattenie uplatní navrhovateľ rovnakú zmluvnú pokutu, ako v prípade omeškania sa spotrebiteľa už hneď na úvod dvojročného zmluvného vzťahu. Podmienky, za akých navrhovateľ dohaduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, poškodzujú spotrebiteľa.

Súd prvého stupňa prihliadal k ostatným zmluvným podmienkam, k povahe služby, k okolnostiam zmluvy a inej zmluve. Aj keď navrhovateľ výslovne neoznačil zmluvu podľa toho, aký typ podľa Občianskeho zákonníka reprezentuje, časť zmluvy o pripojení, týkajúca sa kúpy telefónu, predstavuje kúpnu zmluvu, ktorá je zároveň viazanou zmluvou k zmluve o pripojení. Za relevantnú, podľa súdu prvého stupňa, je potrebné považovať skutočnosť, že zmluvná pokuta má zohľadňovať zľavnenú cenu mobilného telefónu a v prípade predčasného ukončenia garantovať návratnosť prostriedkov, investovaných do zľavy pri odpredaji telefónu. Zmluvná pokuta má však aj iný, a to nežiaduci rozmer. Zmluvná pokuta neprimerane ukracuje spotrebiteľa. Ak by išlo o nezaplattenie posledného mesačného paušálneho poplatku, tak by pri zmluve č. A4422444 zmluvná pokuta 331,94 Eur vo vzťahu k mesačnému poplatku 26,01 Eur predstavovala takmer trinásťnásobok. Z pohľadu náhrady škody je takáto zmluvná pokuta neobhájiteľná aj z dôvodu, že podľa zmluvy nárok navrhovateľa na náhradu škody prevyšujúcej zmluvnú pokutu nie je dotknutý (čl. 2.5 Dodatku k predmetnej zmluve). Odporkyňa porušila zmluvu v prvom roku zmluvného vzťahu, teda sa môže javiť, že v jej prípade obavy z poškodzovania spotrebiteľa nie sú namieste. Súdna kontrola štandardných zmlúv je však postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl a bolo by v rozpore s cieľom Smernice, ak by sa pred neprijateľnou podmienkou spotrebiteľ chránil a druhý nie. Rozhodujúce je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa zmluvných strán.

Odvolávajúc sa na čl. 4 ods. 1 Smernice, rozsudok Súdného dvora Európskej únie vo veci Oceáno Grupo Editorial a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores a José M. Sanchez Alcón Prades a spol., spojení prípady C-240/98 a C-244/98, súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že nevidel riešenie len v čiastočnej neplatnosti zmluvnej pokuty. Podľa jeho názoru je problematické nastaviť výšku zmluvnej pokuty tak, aby plnila význam pre dodávateľa a nepoškodzovala spotrebiteľa. Len čiastočné zneplatnenie zmluvnej pokuty by nieslo riziko, že navrhovateľa by neodradilo takéto opatrenie, pretože v prípade súdnej kontroly by bola len sporadicky zmluvná pokuta zmoderovaná.

Na základe uvedeného súd prvého stupňa vyslovil záver, že z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo navrhovateľovi právo na plnenie a odporkyňa nevznikla povinnosť plniť. Preto žalobný návrh o plnenie zmluvnej pokuty zamietol.

Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku, ktorým súd prvého stupňa žalobu v prevyšujúcej časti (t. j. v časti zmluvnej pokuty) zamietol, proti výroku, ktorým súd prvého stupňa určil zmluvnú podmienku, uvedenú v Dodatku k zmluve o pripojení číslo zmluvy A4422444 zo dňa 25.06.2009 pod bodom 2.5 ako neprijateľnú za neplatnú a proti výroku o trovách konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ.

Namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Dôvodom nesprávnosti napadnutého rozhodnutia je podľa navrhovateľa to, že súd prvého stupňa síce pristúpil ex offio k posudzovaniu zmluvných podmienok v zmysle predpisov na ochranu spotrebiteľa, avšak nesprávne, pretože sa nevysporiadal so základnými požiadavkami, stanovenými Občianskym zákonníkom, Smernicou Rady 93/13/EHS a s judikatúrou Európskeho súdneho dvora, na takéto posudzovanie. Súd prvého stupňa sa vôbec reálne nezaoberal okolnosťami, za ktorých bola zmluva - Dodatok uzavretý. Keďže súd má povinnosť ex offio skúmať, či zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú neprijateľné, je jeho povinnosťou najskôr skúmať naplnenie znakov definície neprijateľnej podmienky, a to či bola daná podmienka dojednaná individuálne a či ňou bola zároveň spôsobená značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa vzhľadom na všetky okolnosti. Medzi navrhovateľom a odporcom bola dňa 25.06.2009 uzavretá Zmluva o pripojení č. A4422444, na základe ktorej sa navrhovateľ zaviazal predovšetkým poskytovať odporkyňu telekomunikačné služby a odporkyňa sa zaviazala predovšetkým za tieto služby zaplatiť cenu podľa platného cenníka. Súčasťou zmluvy boli Všeobecné zmluvné podmienky. Súčasne dňa 25.06.2009 bol medzi zmluvnými stranami uzatvorený Dodatok k Zmluve o pripojení, ktorého predmetom boli aktivácia účastníckeho programu Deň, odpredanie koncového telekomunikačného zariadenia mobilného telefónu zn. LG KP501 za zvýhodnenú kúpnu cenu vo výške 1,- Eur, poskytnutie výhody v rámci osobitnej ponukovej akcie „Zmeny Primy na Paušál - akcia“, a to podľa prílohy k tomuto Dodatku Bonusy ponuky „Zmeny Primy na Paušál - akcia“ zo dňa 15.05.2009. Pre získanie týchto výhod oproti poskytovaniu služieb iba podľa samotnej Zmluvy o pripojení a podľa cenníka a oproti kúpe mobilného telefónu za maloobchodné ceny, odporkyňa pristúpila na prísnejšie podmienky poskytovania telekomunikačných služieb, a to na aktiváciu programu s objemom služieb, ktorých cena za využívanie je minimálne 23,66 eur za mesiac, zotrvať v zmluvnom vzťahu na základe Zmluvy o pripojení po dobu 24 mesiacov odo dňa uzavretia Dodatku a v rámci tejto doby riadne využívať služby na základe Zmluvy o pripojení a podľa zvoleného účastníckeho programu, k nepožiadaniu o vypojenie z prevádzky, ďalej pristúpila k tomu, že sa nedopustí takého konania, alebo nedá podnet ku konaniu, na základe ktorého by navrhovateľovi vzniklo právo na odstúpenie od zmluvy alebo by bol oprávnený mu v dobe viazanosti dočasne obmedziť alebo prerušiť poskytovanie služieb. V prípade, že by odporkyňa dané podmienky nespĺnila, za porušenie týchto povinností sa zmluvné strany dohodli, že bude zaviazaná zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 331,94 Eur. Odporkyňa porušila svoju základnú povinnosť, vyplývajúcu zo Zmluvy o pripojení a z Dodatku tým, že nezaplatila vyúčtovanú cenu za poskytnuté služby, čo bolo v konaní preukázané. Navrhovateľ pre využívanie výhod požadoval, aby odporkyňa zotrvala v danom vzťahu aj naďalej a rovnako využívala jeho služby a platila za ne. Pre zabezpečenie splnenia tejto podmienky, t. j. ako sankcia za porušenie podmienky, bola dohodnutá zmluvná pokuta, pričom jej výška závisela predovšetkým od hodnoty telefónu, ktorý si odporkyňa vybrala. Súd sa pritom nezaoberal skutočnosťou, že daný mobilný telefón mohla odporkyňa kúpiť rovnako aj bez akejkoľvek hrozby sankcie za nedodržanie riadneho plnenia svojich povinností počas doby viazanosti. Ak odporkyňa nechcela byť viazaná hrozbou sankcie v takejto výške, mohla si vybrať lacnejší mobilný telefón, taktiež za symbolickú cenu, s ktorým by bola spojená zmluvná pokuta v nižšej sume. Možnosťou voľby a prispôsobenia si zmluvných podmienok podľa vlastných možností a podmienok je jednoznačne zabezpečená individuálnosť dohody o konkrétnych častiach dodatku medzi stranami, kedy spotrebiteľ má možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok, a to tak, že uzavrie kúpnu zmluvu s navrhovateľom alebo iným predajcom, v ktorej kúpna cena bude dohodnutá za daný mobilný telefón v rámci bežných maloobchodných cien, alebo uzavrie dodatok, ktorého súčasťou je aj zmluva o kúpe mobilného telefónu, pričom si je vedomý, že s hodnotu vybraného

telefónu stúpa aj výška zmluvnej pokuty, ktorá zabezpečuje plnenie povinností a zľavnenú cenu si upraví vzhľadom na iné podmienky dodatku.

Podľa oprávneného pri posudzovaní podmienky, ktorá bola v zmluve uvedená na základe individuálneho rozhodnutia spotrebiteľa, je aplikácia ustanovení o neprijateľných podmienkach, či už podľa Občianskeho zákonníka v spojení s interpretáciou podľa Smernice 93/13/EHS, ako aj podľa judikatúry Európskeho súdneho dvora, vylúčená.

Oprávnený tiež namietal, že pokiaľ ide o značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je potrebné prihliadať na nerovnováhu, založenú samotným uzatvorením dodatku, a to v prospech spotrebiteľa, s prihliadnutím na výhodu symbolickej kúpnej ceny, ktorú získava uzatvorením dodatku. Sankcia za nedodržanie riadneho plnenia si povinností je vyvážená výhodami spotrebiteľa, ktoré získava pri uzatváraní Dodatku, ako je mobilný telefón za symbolickú cenu oproti jeho obvyklej kúpnej cene. Súd prvého stupňa opomenul pritom zisťovať, či v danom prípade mohla alebo nemohla odporkyňa individuálne ovplyvniť zmluvnú podmienku a opomenul tiež aplikovať čl. 4 ods. 1 Smernice. Pokiaľ súd prvého stupňa uviedol, že zmluvná pokuta plní funkciu paušalizovanej náhrady škody, o čom podľa názoru súdu nie sú žiadne pochybnosti a kedy hneď následne len hypoteticky uvádza, že pri porušení zmluvných povinností, ktoré zmluvná pokuta zabezpečuje, by mal byť zohľadnený čas v rámci doby viazanosti, kedy k porušeniu došlo, je takéto tvrdenie podľa navrhovateľa značne rozporuplné. Zmluvná pokuta ako forma paušalizovanej náhrady škody znamená, že bez ohľadu na výšku spôsobenej škody uplatnenie zmluvnej pokuty je dôvodné bez potreby zisťovania alebo odôvodňovania spôsobenej škody.

Navrhovateľ v odvolaní ďalej argumentoval tým, že čím je dohodnutý minimálny mesačný poplatok nižší, tým je to na prospech spotrebiteľa, pretože sa nemusí zaväzovať pri získaní výhod v dodatku na odoberanie služieb vo väčšom objeme. Pri ešte nižšom minimálnom poplatku by percentuálny násobok výšky zmluvnej pokuty ku tomuto poplatku bol ešte vyšší, hoci by to bolo na prospech spotrebiteľa. A teda práve naopak, čím je minimálny poplatok nižší, tým väčší je rozmer poskytnutých výhod, ktoré sa navrhovateľ zaväzuje poskytovať spotrebiteľovi a o to väčšia by mohla byť sankcia za porušenie podmienok uvedených v Dodatku, ktorá plnenie povinnosti spotrebiteľa zabezpečuje.

Na základe uvedeného navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že návrhu v celom rozsahu vyhovie a zároveň nevyhlási zmluvnú podmienku, uvedenú v treťom výroku rozhodnutia za neprijateľnú zmluvnú podmienku, resp. aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navrhovateľ si zároveň uplatnil náhradu trov odvolacieho konania, a to celkom vo výške 109,42 Eur.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich z ustanovenia § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnuté výroky rozsudku súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré im predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 8.06.2012 o 11,30 hod. a zistil, že odvolanie navrhovateľa v napadnutej časti nie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 52 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa odseku 4 citovaného zákonného ustanovenia, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa ods. 4 citovaného zákonného ustanovenia, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa ustanovenia § 153 ods. 4 O.s.p., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve 16ab) alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadost'učinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

Predmetom odvolacieho konania je zaplatenie zmluvnej pokuty, určenie, že zmluvná podmienka, uvedená v bode 2.5 Dodatku k zmluve o pripojení a trovy konania.

Zmluvy, uzavreté medzi navrhovateľom a odporkyňou je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Z ustanovenia § 544 Občianskeho zákonníka vyplýva, že účastníci si môžu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím inštitútom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť a súčasne je sankciou, postihujúcou toho, kto povinnosť porušil.

Vychádzajúc z odvolacích námietok navrhovateľa, odvolací súd konštatuje, že navrhovateľ v priebehu konania, a to ani pred súdom prvého stupňa a ani v rámci odvolacieho konania, nepreukázal, že odporkyňa ako spotrebiteľka mala reálnu možnosť voľby a prispôsobenia si zmluvných podmienok pri výbere produktu navrhovateľa podľa vlastných možností a podmienok. Navrhovateľ teda napriek svojim argumentom nepreukázal, že by v danom prípade bola jednoznačne zabezpečená individuálnosť dohody medzi ním a odporkyňou, kedy by odporkyňa ako spotrebiteľka mala možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok.

Zmluvná pokuta je zjavne v štandardnej formulárovej zmluve. Podľa názoru odvolacieho súdu existuje dôvodný predpoklad, hraničiaci s istotou, že vzhľadom na množstvo spotrebiteľov by navrhovateľ sotva zvládol s takýmto množstvom spotrebiteľov osobitne vyjednávať prostredníctvom svojich zamestnancov všetky zložky zmluvy a sotva by uveril, že navrhovateľ už vopred predvídal, že odporkyňa bude súhlasiť

so zmluvnou pokutou pre prípad porušenia zmluvných povinností v navrhovateľom určenej výške. Preto podľa odvolacieho súdu navrhovateľ zmluvnú pokutu predformuloval do Dodatku.

Navrhovateľ nepreukázal, že by v danom prípade bola jednoznačne zabezpečená individuálnosť dohody medzi účastníkmi, čím neuniesol dôkazné bremeno. Osobitné vyjednanie zmluvnej podmienky totiž znamená, že spotrebiteľ si osobitne vymieňuje nejakú zmluvnú klauzulu, ktorá má pre neho osobitný význam, čo v prejednávanej veci navrhovateľ nepreukázal.

Navrhovateľ si v danom prípade zmluvnou pokutou zabezpečoval záväzok odporkyne zotrvať v zmluvnom vzťahu po určenú dobu, v zmysle Dodatku k zmluve, 24 mesiacov. Pre prípad porušenia povinnosti s následkom odstúpenia od zmluvy bola v zmysle Dodatku k Zmluve o pripojení č. zmluvy A4422444 Deň, dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 331,94 Eur (10 000,- Sk).

Odvolací súd k dôvodom zamietnutia nároku navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty dopĺňa, že „dojednanie“ o zmluvnej pokute požadovalo od odporkyne zaplatiť túto v plnej výške pri porušení akejkoľvek povinnosti, čo vyplýva z formulácie čl. 2.5 v Dodatku:

„ ... najmä ale nielen nezaplatenie splatnej ceny ...“.

Odvolací súd dáva navrhovateľovi do pozornosti, že dotknutá zmluvná podmienka už bola súdom určená za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. Cieľom tohto určenia bolo, aby sa navrhovateľ zdržal používania tejto podmienky vo vzťahu ku všetkým spotrebiteľom, na ktorých majú takto dojednané zmluvné podmienky priamy dosah a môžu ich rovnako poškodiť (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011 zo dňa 24.04.2012).

V súlade s platným právom je možné dojednať zmluvnú pokutu, ktorá obstoje v rámci súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, a to so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti dotknutého právneho úkonu. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je síce zákonom limitovaná, nemôže však byť v rozpore so zásadou, zakotvenou v ustanovení § 3 Občianskeho zákonníka, teda nemôže byť v rozpore so dobrými mravmi.

Správne postupoval súd prvého stupňa, ak v prípade, že takéto dojednanie preskúmaval, bral do úvahy aj ostatné podmienky a okolnosti, za ktorých bola zmluva uzavretá. Odvolací súd sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu, podľa ktorého za rozhodujúce pre vyslovenie záveru o neprijateľnosti podmienok uvedených v zmluvách je potrebné považovať aj tú skutočnosť, že dojednané zmluvné pokuty zaväzovali odporkyňu k jej zaplateniu v prípade porušenia zmluvy počas celej doby viazanosti, teda 24 mesiacov. To znamená aj v prípade, ak by si odporkyňa plnila svoju povinnosť do času krátko pred uplynutím doby viazanosti, bola by povinná zmluvnú pokutu zaplatiť v plnej výške. Navrhovateľ teda nerozlišoval čas, po ktorý spotrebiteľ plnil, a ktorý zostával do konca doby viazanosti. Spotrebiteľ by bol viazaný rovnakou zmluvnou pokutou bez ohľadu na obdobie, za ktoré povinnosť porušil.

Odvolací súd sa rovnako nemôže stotožniť s argumentom navrhovateľa, že nerovnováha, založená samotným uzatvorením dodatkov, je v prospech spotrebiteľa, s prihliadnutím na výhody, ktoré uzatvorením dodatkov získal. Aj v prípade, že spotrebiteľ, vstupujúci s navrhovateľom do zmluvného vzťahu získa nejakú výhodu, je nepravdepodobné, že by navrhovateľ ako podnikateľ vyvíjal svoju činnosť za iným účelom, ako za účelom dosiahnutia svojho zisku.

Vo vzťahu k argumentu navrhovateľa, že odporkyňa si mohla vybrať telefón na základe svojich možností, schopností a potrieb, napr. za riadnu maloobchodnú cenu bez akejkoľvek hrozby sankcie, odvolací súd uvádza, že týmto navrhovateľ jednak sám potvrdzuje, že ani v danej veci nebola zabezpečená voľba a prispôsobenie si zmluvných podmienok podľa vlastných možností, a teda že nebola jednoznačne zabezpečená individuálnosť dohody medzi účastníkmi, kedy spotrebiteľ má možnosť ovplyvniť obsah

zmluvných podmienok a zároveň takýto argument navrhovateľa považuje za neprijateľný (ak nie absurdný) v tom smere, že spotrebiteľ bude nútený vyberať, to znamená uskutočňovať voľbu medzi produktmi v závislosti od toho, s akou zmluvnou pokutou sú späté, t. j. jednostranne vopred určené dodávateľom.

Tak, ako vyplýva z napadnutého rozhodnutia, navrhovateľovi bolo priznané právo na zaplatenie poplatkov za služby. Vo vzťahu k neplatnej zmluvnej podmienke, týkajúcej sa zmluvnej pokuty, však navrhovateľ nemôže očakávať poskytnutie ochrany a priznanie nároku tam, kde konal v rozpore s právom.

Pokiaľ navrhovateľ ako dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a požadovaná sankcia je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Ustanovenia § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka sú vyjadrením snahy, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi.

Zmluvné podmienky dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve sa môžu odchyliť od podmienok upravených v Občianskom zákonníku len v prospech spotrebiteľa. Akákoľvek dohoda v spotrebiteľskej zmluve, ktorá zhoršuje postavenie spotrebiteľa, alebo ktorou sa spotrebiteľ vopred vzdáva svojich práv, nie je možná. Spotrebiteľské zmluvy by mali byť vyvážené a nemožno akceptovať, aby spotrebiteľ mal menej práv ako dodávateľ.

V súlade s uvedeným preto odvolací súd konštatuje, že prvostupňový súd správne vyhodnotil za neprijateľnú podmienku nárok navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume spolu 331,94 Eur, a pre ktorú nepriznal navrhovateľovi právo na jej zaplatenie.

Záver súdu prvého stupňa o neprijateľnosti zmluvnej podmienky - zmluvnej pokuty je správny, preto je správne aj rozhodnutie súdu prvého stupňa, týkajúce sa určenia, že zmluvná podmienka, uvedená v bode 2.5 Dodatku k zmluve o pripojení, je ako neprijateľná neplatná. Súd prvého stupňa totiž v tomto smere správne postupoval tak, ako mu to ukladá citované ustanovenie § 153 ods. 4 O.s.p.

Rozhodnutie o trovách konania súd prvého stupňa právne odôvodnil podľa ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p., pričom konštatoval, že navrhovateľ mal v konaní len čiastočný úspech, preto trovy konania účastníkom nepriznal.

Na základe uvedeného preto odvolací súd rozsudok v jeho napadnutej časti v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že navrhovateľ v odvolacom konaní úspech nemal a odporkyni v jeho priebehu žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.